

هو الله

نمره
٥٨

اصول نامه

اصول تعین میعادد عاوی ابتدائی و استماع مرافعه و تمیز
در دعاوی حقوقی و جزائی

در افغانستان

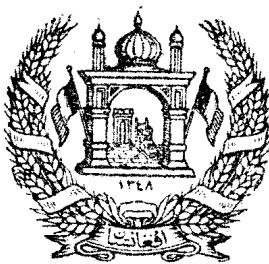
تاریخ طبع:- جدی ۱۳۳۰

تعداد طبع (۲۰۰۰) جلد

تعداد طبع

دکا اسپریو مطبوعاتی پژوهش

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اصول تعیین میعا د دعا وی ابتدائی په حقوقی او جزائی دعوو کښی دا بتدائی
واستماع مرافقه او تمیز در دعاوی حقوقی او دم رافعی او تمیز غوبنېتلو دنیقی د تعیین
اصول وجز ائی

۱: د ابتدائی او مرافقی د محکمو قاضیان به په جز ائی او حقوقی دعوو کښی خپله کړي فیصله محکوم ته ورښی او د محکوم میت موضوع به په دووه تو پیزه کتاب کښی لیککي ' یو هتونه به محکوم عليه یا محکوم غایبهم ته ور کوي او بله تو ته به دقتا یه دیوان کښی سائل کېږدی د دغی پا نهی بر شاد مرافقی او تمیز غوبنېتلو مده لیکلای ده ۰

۲ - په جز ائی او حقوقی دعوو کښی د مرافقی غوبنېتلو مده د فیصلی دا ورې دلوله نههی خخه دوې میاشتني او د تمیز غوبنېتلوا پهه دری میاشتني ده ۰ ۳- د شفعتی د دعوو د اورې دلولو مده یو هه میاشت او د نور و حقوقي دعوو مده ته پنهانه اسو کلدو پوری ده ۰

۱: قضات همها کم اعم ازا ابتدائیه و نام مرافقه در دعاوی حقوقی و جزائی فیصله صادره را به محکوم فهمانده ، و موضوع محکوم هیت را در کتاب دوبارچه درج نموده بلک پارچه را به محکوم عليه یا محکوم عليهم تسلیم ويک پارچه دیگر در دیوان قضاء حفظ میشود در ظهر ورقه مذکور میعا د مرافقه طلبی و تمیز خواهی مندرج است ۰

۲ : در دعاوی حقوقی و جزائی مدت مرافقه طلبی از تاریخ ابلاغ فیصله دو ماہ و تمیز خواهی از تاریخ ابلاغ سه ماہ میباشد ۰ ۳- میعاد استماع دعاوی شفع بلک ماہ واژ هائی دعاوی حقوقیه الی پائزده ماال است ۰

تبصره

تبصره

۱۲ او ۳ اصل ده اخلى مدي له تير يد و شخنه
وروسته دمدعى دعوه بپا له شرعى عذر و
نه او ريدله كپزى .

۴- هفه سري چه ۲۵ او ۳ اصل په معينو
مدو كښي دخپلی دعوى صورت بو صالح مقام
نهوداندي کری او بيا ده فهی دعوى دفيصلی
دباره دفعوى داور يدا لو دنهى نه تير يدا لو پوزى
محکمی ته حاضر ناشی نه پس له هفهئی دعوه
نه قبیله بزى .

۵- په حقوقی او جزائی دعوه کښي ده رافعی
غوبنتلود عربضو دوهاندي کواخای دامنېي
قو ما ندان لوی اودري وانه حاکمان او د
مرافعی محکمی او د تمیز غوبنتلود دیاره
اعلی حاکمان نائب الحکومه گلن او د تمیز
عالی رباست او د عدالیي وزارت دی .

۶- هفه صلاحیت لرونکی مقام چه ده رافعه
طلبی ياد تمیز غوبنتلود رخواست اخلى بنائی
چه عرض والا تهرسمی رسیدور کری او فيصله
او من بو ط پا نهی ئی په چې تکنیسا سره هر بو طه
مقام نه زلیزی که چېری بی له بوه معقوله
عذر ده دغويها نه په لېز لوه کښي ځنډه شوي وی
له مسئول ما هور خنځه به پونښنه و کری شي
با پده ده چه مسئول ما هور ده ترلسو ور خو
پوری پالی خپلی مر جع نه ولېزی .

بعد از مرور مینعا د مندر جه اصل ۲ و ۳
دعوى مد غی بدوان عذر شرعی قا بل سمع
نيست .

۴- شخصی که در ظرف مدت های معینه اصل
۲ و ۳ صورت ادعای خود را پیکی از مقامات
صالحه عرض نموده و برای فیصله
آن نا انقضای مینعا د استسماع
دعا وی به محکمه حاضر نشود . بعد
دفعوي آن پذیر فته نمی شود .

۵- مر جع تقدیم عرابض هر افعه طلبی
حقوقی و جزائی قو ما ندان امساییه
حکام کلان و نلانه و معا کم هر افعه و برای
تمیز خواهی حکام اعلی نائب الحکومه ها
ور بایست عالی تمیز و وزارت عدالیه
من بشد .

۶- مقام صلاحیت دار که در خواست
مرافعه طلبی با تمیز خواهی را اخذ میکند باید
برای عارض مذ کور رسما رسید داده
و بفوریت فيصله او راق مر بوطه آنرا به مقام
مر بوطه ارسال کندا ګر بدون عذر متفقون در
ارسال او راق مر بوطه آن مسامحة شده باشد از
مامور مسئول باز خواست خواهد شد و حدا کثیر
با پد هامور مسئول تاءدت ده روز او راق
را په جمعنۍ ارسان نهاد .

- ۷: در دعاوی جزائی اگر از طرف حکوم
علیه با مدعی حق العبد درخواست مرافعه
طلبی رسیده یا تو سیده باشد اوراق و فیصله مصادره
بمقاهات بالادست مر بوده برای ابر از
اظریه و اقدامات اصولی تقدیم می شود .
- ۸: پس از آینشکمه حکوم علیه در داخل مدت
مرافعه طلبی و یا تمیز خواهی خود را مقام
صالح نقدیم نموده معطالی اوراق مر بوطه
درج در یان اداری سبب تضییع حق مرافعه
طلب ' با تمیز طلب آشده و موضوع بمنحکمه
مرافعه و یا تمیز تحت رسیده کی قرار
میگیرد .
- ۹: با استثنای هواردیکه اجرای آنها بعد
از طی محاکم نلاله منوط به نظوری و اجازه
حضور اعلیحضرت هما بونی است در صورتیکه
ناختم مدت مقرر و چه از طرف حکومت و یا
محکوم علیه یا مدعی حق العبد مرافعه طلبی
و یا تمیز خواهی نشود فیصله محکمه قطعیت
حاصل نموده و ذیگر قابل دوران
نیست .
- ۱۰: مدعی بهای تا قطعیت فیصله «اعم
از آینشکه در آنر گذشتن مدت های مرافعه
و یا تمیز و عدم مرافعه طلبی و تمیز خواهی
باشد ، و با در اثر صدور فیصله ریاست عالی
تمیز باشند» به تصرفی ذو الپد باقی میماند .
- ۷: که دمحکوم علیه باد حق العبد مد عی
له خواهی جزائی دعو و کنی دمرا فعی غوبنتلو
درخواست رسیدلی وی او که نوی مکر پانی او
صادره فیصله به داظری دود کولو او داصولی
اقدامات بودیاره اورد مر بوطه مقام نه و اندی کیزی
۸: و روسته له فجه چه محکوم علیه دمرا فعی
طلبی باد تمیز غوبنتلو به داخله مده کنی خپل
نخان یو صالح مقام نه دراندی کری نو به اداری
جزریان کنی دمرا بوطو پانو مخندی دمرا فعی
غوبنتونکی باد تمیز غوبنتونکی حق دضایع
کید و سبب نه کیزی او ده موضوع به دمرا فعی
په محکمه او تمیز کنی دغور لابدی نیول کیزی
۹: ده فو قضیو خجنه بر زه چه اجرائی دری
محکمو خجنه و روسته دهها بونی اعلیحضرت
حضور به اجزاء اونه نظری بوری اده لری
نوری قضیی به دی صورت کنی چه دمعینی مدنی
تر تیریدو بوری دمحکومت باد محکوم علیه او با
دحق العبد مد عی له خوا دمرا فعی باد تمیز
غوبنتل واه شی ' نو د محکمی فیصله قطعی
کنله کیزی او نوره دگر زیدو قابله نه ده ' .
- ۱۰: مدعی به بده فیصلی قرقاعی حکم بوری د
ذوالیدیه نصرف کنی یا ته وی بر ابر ده چه
داحکم دمرا فعی او یا تمیز دمدو دتیریدو او
دمرا فعی او تمیز دنه غوبنتلو په ائروی او که
تمیز دعالیه ریاست دفیصلی دصادر پد و په ائروی

تبصره

هفته محکوم علیه چه دعه افعی به محکمه او یا تمیز کنی شکیت کوی دهنه اعتراض نه به یواخی دمحکمی پر فیصلی باندی وی که شده هم مدعی به به موقعاده به تصرف کنی بانه وی ۱۱ - که چیری دایتدائی او مرافقی محکوم له تقاضا و کری تو محکم به امر کوی چه دفیصلی ترقیه حکم پوری به غیر منقولی دعوه شوی هال له خرخیزی اونه گرد یزی اونه به به ضمانت کنی در کول کیزی - دغه رنگه به له هر قسم خرابی چه دضر او زیان سبب ئی وی هم سائل کیزی .

۱۲ - دمنقوله هالونه او ذمه گی دین به قضیه کنی چه مدعی علیه به ابتدائیه محکم کنی محکوم آشی تو دمحکوم له به تقاضا به محکم امر کوی چه ددعوه شوی هال به اندازه مدعی علیه له غیر منقولی هالونو یانقدو پیسو او یامنقوله هالونو خخه چه دملکیت نسبت ئی ده ته مسلم وی با به خیله دعوه شوی منقوله هالونه دایتدائی محکمی ترقیه فیصلی بوری له خرخولو - گرد کولو او ضمانت کنی دور کولو خخه و سائل شی او باد دعوه شوی هال به اندازه له مدعی علیه خخه شامن و اخستل شی .

۱۳ - که چیری دمحکوم علیه دعه افعی طلبی او تمیز خواهه به مده کنی باد هر افعی به

تبصره

محکوم علیه که در محکمه مرافقه با تمیز شکایت می نماید اعتراضات او تنها بر نفس فیصله محکمہ متوجه می باشد اگرچه مدعی بها موقتاً در تصرف اومی ماند .

۱۱ - اگر محکوم له ابتدائیه یا مرافقه تقاضاء نماید محکم امر می کند که مدعی بهای غیر منقول ناقطیت فیصله فروخته بارهن نشده و بواسطه ضمانت تحت مرافقت گذارده نشود و نیز از هر گونه تخریبی که موجب ضرر و زیان مدعی بهای باشد جلو گیری شود .

۱۲ - راجع بمدعی بهای اموال منقوله و یاد بن ذمه گی پس از محکوم شدن مدعی علیه در محکمہ ابتدائیه به تقاضای محکوم له محکم امر می کند قائمه ادل مدعی بهای از اموال غیر منقوله با وجوده نقدیا اموال منقوله که انتساب ملکیت آنها به محکوم غاییه مسلم باشد باعین اموال منقوله مدعی بهای موقتاً ناقطیت فیصله ابتدائیه از بیع رهن و تخت ضمانت دادن جلو گیری شود و با بمقدار مدعا نهایا از محکوم علیه شامن و چه گرفته شود .

۱۳ - اگر محکوم علیه در داخل مدت مرافقه طلبی پای تمیز خواهی باشد از جریان

محکمه او یا تمیز کتبی ددعوی لهجاری کید و خنده و رسته به حقوقی او جزائی مسئلو کتبی ذاتی ائمۀ محکمی او باد مرافقی به فیصله باندی خیل قناعت بشکرده کری اوبه هزار بوه ذکر شوی شرعی محکمه کتبی بهل ده خنجه شرعی اقرار خط اخستنل کیبزی .

نهایه در محکمه هر افعه با تمیز قناعت خود را به فیصله محکمه ابتدائیه یا نهایه یا مهر افعد در هسا یل حقوقیه یا جزائیه اظهار کرد در هر محکمه شرعیه متذکره اقر ارجاع شرعی از او گرفته می شود .

۱۴- که چیری به یوه حادنه کتبی ذاتی ائمۀ محکمی محکوم کید و نکو خونه عوی او دغه قضیه در افعی او باد تمیز محکمی تهد غور کولود پاره ورشی نودام محکمی بدنواری محکوم کید و نکو په پاره کتبی خیله سخته او یا آسانه فیصله صادر وی کشده هم تجیه عوی در اکبته محکمی په فیصله ساندی قناعت کری وی .

۱۵- که چیری مدعا علیه یه ابتدائیه محکمه کتبی بری الذمه شی مکرد حق العبد مدعا قناعت و ه کری او هر افعه طلب شی نو پدی صورت کتبی به قضیه دمشوری مجلس نهاده سیار کپبزی بلکه په شرعی محکمو کتبی بهدا ینبودل شو و مقرر انو سره سه چلیبزی تمیز فیصلی له و تلو خنجه و روزتۀ دمتهم د برائت په صورت کتبی دغه فیصله قطعی ده او د مشوری مجلس نهاده و راندی کپبزی لا کن که چیری حق العبد دعوه کبر تمیز طلب شی پدی صورت کتبی دمر افعی فیصله قطعی نهاده اقتضیه به د مشوری مجلس نهاده الای کپبزی .

۱۶- در صورتیکه محکوم علیه در محکمه ابتدائیه در يك حادنه متعدد باشد و قضیه هر محکمه من افعه و یا تمیز نجت رسید کی قرار گیرد محکمه راجع به تمام محکوم علیهم نشد بد آیا تخفیفاً فیصله صادر می نماید اگر چه بعضی از محاو م علیهم فیصله محکمه بائین نو هم قناعت کرده باشند .

۱۷- در حالی که در محکمه ابتدائی مدعا علیه بری الذمه شود و مدعا حق العبد قناعت نموده و هر افعه طلبی نما بد قضیه به مجلس مشوره محو ل نشده بینجا کم شرعیه طبق مقررات مومنوعه جریان می یابد و پس از اصدار فیصله تمیز در صورت برائت هنهم فیصله قطعی بو ده و ا مجلس مشوره قابل جریان نیست اگر مدعا حق العبد تمیز خواهی نه کند . فیصله مرا فمه قطعیت نهاده انته قضیه بمجله من مشوره مطریه عده بایشها نشانه یه ای ده می شود .

۱۶- که چیری بداند ائمه محکمه کتبی محاکوم
کید و نکو خوته وی او لحنی بری الذمه شوی
وی به داسی حال کتبی چه در حق المبدع مدعا
در بری الذمه بیه باره کتبی مر افعه طلب نشی تو
قضیه اول در حق الله جنبی خمینه دمشوری مجلس
نهاده محبیزی که چیری دنلولو محکوم کید و نکو
به باره کتبی دمر افعه غربتلو درخواست
صالح مة مهندسی شوی وی نود مر افعه طلبی
حقوق سازل کیبزی دمشوری و مجلس له فیصله
خدمه و رسته هر بوطی بانی او دادگاهی فیصله
دغور دباره دمر افعی محکمی نهاده اندی کیبزی .
۱۷- تولی حقوقی مسئلی دادگاهی محکمی
له جریان خمینه دنلله باید چه به هیچ نامه
دنظر بی دا خسته بیه عنوان وی او که دخمر بد
او غور کولو به سوان وی دمر افعی محکمی
یاد نمیز عالی ریاست نهاده اندی نشی او نه دغور
لاندی دنیولی شی .

محکمچه دمر افعی او تمیز وظیفه یو الحی داده چه
به اصولی لارد ابتدائی او مر افعی فیصله دغور
او اجراء اندی ویسی او خپله فیصله به کتبی
صادره کری دادگاهی او مر افعی قاضیان صرف
دا کولای شی چه دازوم به وخت کتبی دخیلو
معلومات دز یانلولو دباره دمر افعی او دتمیز
دها لی دیانته به شما پوشنده به سایله سرو

۱۷- اگر در محکمة ابتدائیه محکوم
علیهم متعدد بوده و بعضی بری الذمه شده باشد
در حالیکه مدعی حق العبدراجع به بری الذمه
مرا فاعله طلبی ننماید اول قضیه از جنبه حق الله
بجلس مشوره تقدیم می گردد . اگر راجع
بسائر محکوم غایبهم در خواست مر افعه
طلبی بمقام صلاح تقدیم شده باشد حقوق
من افعه طلبی محفوظ مانده و بعد از فیصله
مجلس مشوره اوراق مر بو طه و فیصله
ابتدائیه محکمة مرا فاعله بفرض غور تقدیم
می گردد .

۱۷- تمام مسائل حقوقی قبل از
از جریان در محکمة ابتدائیه نهاید به بیچ
نوعی از ا نوع چه بعنوان آخذ نظر به
و یارسیدگی بمحکمة مرا فاعله یاری است عالی
تمیز تقدیم و تحت غور قرارداده
نشود .

زیرا وظیفه محکمة مرا فاعله و یا تمیز
نها اینست که از طبق اصولی فیصله های
ابتدائیه و یا مرا فاعله را تحت غور و رسیدگی
قرار داده و فیصله خود را صادر نمایند ، نهایا
قضیه ابتدائیه یا مرا فاعله عند المژدم برای
نوشته معلومات خود میتوانند از مقام
مرا فاعله بجهت عالی تمیز سایله و ارتقاء

مطابق آن در اجرای وظیفه قضائیه هدایتوه و اخلی او ده گو مطابق دخیلو قضاوی وظیفو به اجرا کتبی رفتار و کری .

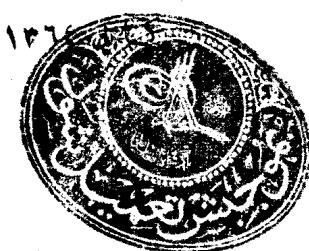
شمرده رفتار نمایند .

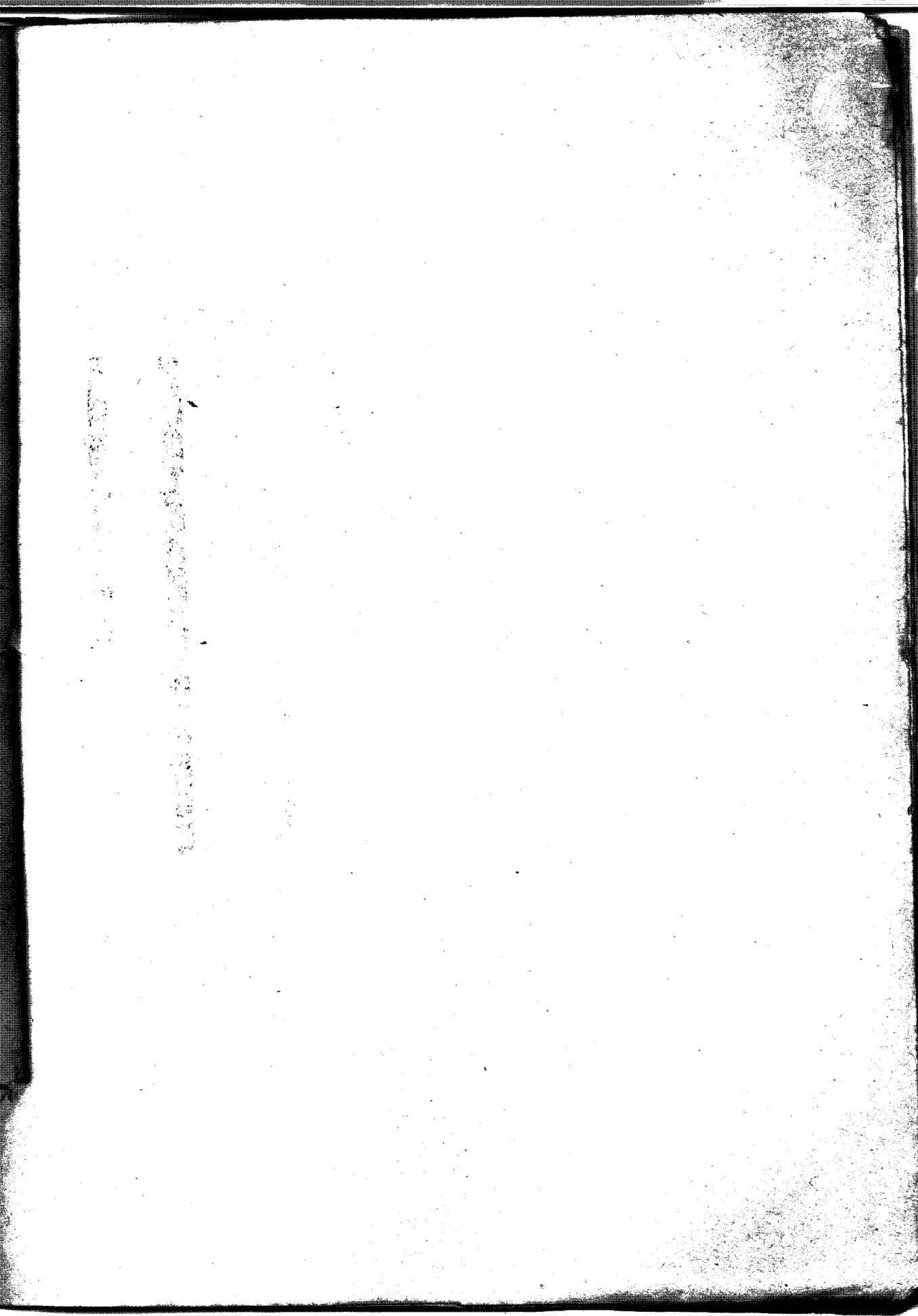
**۱۸ - سه مواد که تحت عنوان تعیین، میعاد
استماع مراقبه و تمیز و دعاوی حقوقی دعو و داوریدو
(دم رافعی او تمیز او د حقوقی دعو و داوریدو
در مدی تعیین) د ۴ ۱۳۱ کال دسرطان به ۱۰
نشر شوی دی؛ له دی وخت خخه و روسته لغودی
قا ریفع ملاغی است .**

**۱۹ : یا جرایی حکام این اصول نامه
هزرا و ز دا خلیه وعد لیه ما موڑ اند .
اصول نامه هزارادر جمله اصول نامه های
موضوعه منظور و اجرای آن را مرواراده
می نماییم .**

**موسسه ۲۷ سپتامبر ۱۳۲۴ مطابق ۱۲ ماه
نیمه : د سپتامبر ۲۷. کال ۱۳۲۴ د ۱۳۲۱**

شوال ۱۳۶۶

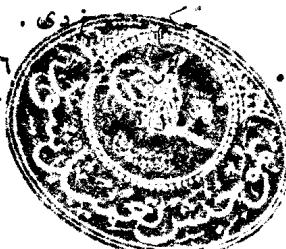
شیوه اصول تعیین میعاد استماع د تغییر او مرافقی دارو بدلو میعاد دتا کلو

د اصول خدممه

د امری اصل قبدهل اود (۱۳) اصل لغو کيدل
د محکمو مو فاضیان که د ابتدائی وي او که
دم رافقی په حقوقی او جزائی دعوو کښی محکوم
په صادره شوي فیصله دمحکومی دهیشت دوداندی
شفاها یوهوی اود محکومیت مو ضوع یه دری
پارچې لرونکی کتاب کښی در جوی ۱ یوه پارچه
به نهی محکوم علمیه او یا محکوم علیهم ته
بی له قیمتیه تسلیمیوی او بله پارچه من د قضاء
په دیوان کښی ساتی او دریمه پارچه به تر
خان اویه محکومی ته لېږدی.
دنومویه پانی یه شا به د مرافقه او تمیز
دغونه بشتو نیمه در جوی.

د دی اصل دخیر بدلونه وروته د (۱۳) اصل

۱۳۲۶ کال دذی الحجه
کال سره سه .

موافعه و تمیز

قبید یل اصل اول والغای اصل (۱۳)
قضاه محکام اعم از ابتدائی، ویا مرافقه
در دعاوی حقوقی و جزائی فیصله صادره
را به حضور هیئت محکمه به محکوم شفاها
قهما نده و مو ضوع محکوم میت را در کتاب
سه پارچه درج نموده ویک پارچه آن را
به محکوم علیهم ویا محکوم علیهم بدون قیمت
تسلیم ویک پارچه دیگر را در دیو ان قضاء
حفظ پیارچه سوم را به محکمه منا فوق
ارسال می دارند.

در ظهر ورقه مذکور میعاد مرافقه طلبی
و تمیز خواهی درج می باشد.

بعداز نشر این اصل حکم اصل (۱۳)
منسوخ است .

مورخه ۶ عقرب ۱۳۲۶ مطابق ۱۵ ماه

ذیحجہ ۱۳۶۶

په ابتدائيه، مرا فمه او تميز کبني د حقوقی
اوجزائي دعو و داوري د ميعاد د تا کلو
د اصولود (۱۴) ماد ي بد لون

تعديل مادة (١٤) أصول تعيين ميعاد دعاوى ابتدائى واستئناف مرافعه و تميز در دعاوى حقوقى وجزائى

که چیری په ابتدائيه محاكمه کښي په یو ه
خاد نه کښي خو تنه محاکوم شوي وی ، او دغه
دعوه په مرافعه او یاد تميز په ر یاست کښي
د تحقیق لاندی راشی نو دغه محاکمی بواحه
د هغو سانو په سزا کښي لبز والی او یا
زیاتوالی کوای شی چه د هفو په خصوص کښي
د حق العبد او یا حق الله مدعی (د جرم دائبات
و کيل امر رافعه او یا تميز غونښتی وی او کومو
کسانو چه د ابتدائي محاکمو په تا کلی بند
قناعت کړي وی او دد وی مدعی هم په دغه بند
قانع وی په دې صورت کښي دی عالمي محاکمي
ددوی دوسيه بیا دغور لاندی نه نيسی او دوی
دې د تا کلی بند د تیرو لو نه و روسته خوشی
کړي شنی .

در صورتیکه محکمو مین محکمه ابتدا ئیه
دريک حادنه متعدد باشند و قضیه در محکمه
مرافعه ويارياست تميز تحت رسيد گي
قرار گيرد محکمه فوق فني قنها درخصوص
همان اشخاص تشد يداً يا تخفيفاً فيصله
صادر نموده هيتواند که در بارئشان مد عي
حق العبدوياما مدعى حق الله (و كيل اثبات جرم)
مرافعه وياتمیز خواسته است واما اشخاصيکه
بحبس معينه شان در محاكم تحتاني خود
او شان و هم خصم او شان
قنداقه اوت ورزیده اند بردو سيءه
آنها در محاكم علیما تجد يد
نظير نشود يعني بعد از اكمال
مدت حبس معين او شان رها کرده شوند.

کمال دتلی (۱۷) اود ۱۳۷۴ قمری
کمال د صفر المظفر د میاشتی (۱۲) نهمه

